

Fläckborttagning

En fläck eller etsning ska tas bort så snabbt som möjligt för att inte ämnet ska tränga ner i stenen. Det är enklare att få bort en fläck som ligger på ytan.

Omslipning. På slipade kalkstensytor kan en ytlig etsning orsakad av syra slipas bort med fint våtslippapper alternativt tvättsvamp typ "scotch brite" om inte annan fläckborttagning fungerar. Tillsätt såpa samtidigt som ytan slipas. Prova först på en icke synlig yta för att anpassa grovleken på slipmaterialet.

Pastaförfarandet innebär att lösningsmedlet blandas med ett absorberande pulver, till exempel krita, så att en tjockflytande välling bildas. Pastan läggs på fläcken och får torka. Lösningsmedlet löser upp fläcken som sedan sugs upp av pastan. Avslutningsvis borstas det torra pulvret bort och ytan tvättas med vatten. Om fläcken sitter för djupt eller om lösningsmedlet avdunstar för fort kan pastan täckas med plastfolie under en tid för att förhindra för hastig avdunstning.

Fläckborttagning på Ölandssten, övrig kalksten och marmor

Fläck	Tas bort med
Cementbruk	Förekommer härdade cementfläckar och omgivande sten har slipad eller grövre ytbearbetning kan fläcken försiktigt skrapas bort. Därefter slipas ytan enligt tidigare beskrivning.
Fett- eller oljefläckar	Fett- eller oljefläckar ska avlägsnas så snabbt som möjligt för att förhindra att det tränger ned i stenen. Fläckarna torkas torra med papper och tvättas med lösningsmedel som sedan sugs upp av papper eller absorberande medel. Lösningsmedlet kan vara lacknafta, thinner/cellulosaförtunning, aceton eller blyfri motorbensin (95 oktän). Sitter fläcken djupare används pastametoden. Skölj med Allrent i brukslösning.
Gummiklackar	Svarta märken efter gummiklackar tvättas bort med thinner, lacknafta eller terpentin. Skölj med Allrent i brukslösning.
Lim	Lim kan ha olika sammansättning som kräver olika medel. Limrester tvättas bort med thinner. Även aceton kan användas med försiktighet.
Märkpennor	Använd T-röd på en duk. Även thinner och aceton kan provas med försiktighet. Om fläcken trängt ned i stenen används pastaförfarande. Tvätta med Allrent i brukslösning.
Olje-/lackfärg	Använd thinner eller terpentin i kombination med papper och därefter i pastaform. Eftertvättning med ammoniak i vattenlösning vid behov.
Plastfärg	Fläckar av plastfärg är mycket svåra att avlägsna när de härdat. De bör torkas bort före härdning i kombination med vatten. Eventuellt härdade plastfärgsfläckar skrapas bort med rakblad. Vid behov kan eftertvättning med varm lösning av kaustiksoda användas. Skölj med vatten.
Rost	Rostfläckar är mycket svåra att avlägsna, särskilt om de suttit länge. Man måste överväga rostfläckens betydelse i förhållande till eventuella frätskador som uppstår vid borttagning med oxalsyra. Syror etsar ytan på marmor och kalksten. Använd syran med försiktighet och skölj väl med Allrent i brukslösning.
Stearin	Avlägsna mesta möjliga mekaniskt genom att skrapa försiktigt med kniv eller liknande. Alternativt kan frysspray användas. Eftertvätta med blyfri motorbensin (95 oktän), eventuellt i pastaform. Tvätta med Allrent i brukslösning.

Te	Te kan orsaka missfärgningar, särskilt på ljus marmor/kalksten om inte fläcken torkas upp omgående. Prova först med diskmedel eller Allrent. Missfärgning kan blekas med Klorin, tänk dock på att stenen kan etsas och blekas. Tvätta med Allrent i brukslösning.
Tejp (limrester)	Förtunning, eventuellt aceton.
Tuggummi	Frysspray.
Urin	Diskmedel alternativt allrent.